

Vlaams
Parlement

ingediend op **119** (2019-2020) – Nr. 3
18 november 2019 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door Stijn Bex

over het voorstel van resolutie

van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose,
Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn

betreffende de mogelijke invoering van
de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

- 119** (2019-2020) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendement

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme behandelde op 12 november 2019 het voorstel van resolutie betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda.

1. Toelichting door Orry Van de Wauwer, eerste indiener

Orry Van de Wauwer legt eerst uit waarom deze kwestie urgent is voor homo's en transgenders in Oeganda. Een Oegandese minister heeft voorgesteld homoseksualiteit opnieuw strafbaar te maken en te bestraffen met de doodstraf, wat ingaat tegen alle internationale verdragen en tegen de mensenrechten. Vandaar dat hij met de meerderheid het initiatief heeft genomen om dit voorstel van resolutie in te dienen. Sindsdien heeft de Oegandese regering laten weten geen werk te maken van de doodstraf, maar er is een toename geweest van geweld tegen homo's. Dit jaar zijn al vier homo's om het leven gekomen door dat geweld.

De indieners vragen dat Vlaanderen in al zijn contacten met Oeganda wijst op deze zeer fundamentele schending van de mensenrechten zoals vervat in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Vlaanderen dient zich ook in alle omstandigheden uit te spreken tegen de doodstraf – en in dit geval zeker tegen de doodstraf voor homo's – en alle schendingen van de rechten van de lgbtq+-personen (lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning and others) in Oeganda te veroordelen.

Voorts vragen de indieners aan de Vlaamse Regering dat ze de Federale Regering verzoekt in haar diplomatieke contacten bij de Oegandese autoriteiten de schendingen van de rechten van de lgbtq+-personen aan te kaarten en gebruik te maken van haar tweejarige lidmaatschap van de VN-veiligheidsraad om de zaak daar te agenderen. Een derde vraag aan de Federale Regering is dat ze, in het kader van de federale ontwikkelingssamenwerking met het partnerland Oeganda, de situatie van lgbtq+-personen op de voet blijft volgen.

2. Bespreking

Joris Nachtergaele geeft aan dat ook zijn fractie dit voorstel volledig steunt. Hij verwijst naar de onthutsende resultaten in het jaarlijkse overzicht van de International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA) van de wettelijke bescherming van seksuele minderheden in de wereld. Daarin staat dat in maar liefst zeventig landen, voornamelijk in Afrika en het Midden-Oosten, op homoseksuele handelingen een gevangenisstraf staat, en in negen landen zelfs de doodstraf. In Oeganda is de wet ingetrokken, maar de laatste maanden en weken is er een toename van het fysieke en verbale geweld tegen seksuele minderheden, met uitlatingen van de minister van Ethiek, Simon Lokodo, en de moord op Brian Wasswa als voorlopig triest hoogtepunt.

Met dit voorstel van resolutie sluit het Vlaams Parlement zich aan bij initiatieven van het Europees Parlement en andere EU-lidstaten. De recente bijsturing van de communicatie van de Oegandese regering bewijst dat een dergelijk protest nut heeft. Hij hoopt dat een ruime meerderheid voor het voorstel zal stemmen.

Johan Deckmyn geeft aan dat het voorstel van resolutie goed in elkaar zit. Het Vlaams Belang is tegen elke vorm van geweld of vervolging van holebi's, overal in de wereld. Een voorstel van resolutie is een goed signaal om aberraties zoals in Oeganda aan de kaak te stellen. Het kan ook een sterke preventieve signaalfunctie hebben. Dergelijke praktijken zijn er echter ook elders en zouden ook eveneens op de korrel genomen mogen worden. In islamitische landen waar de sharia heerst, is er van holebirechten helemaal geen sprake. Ook daarover zou wel eens een voorstel van resolutie mogen worden ingediend.

De spreker herhaalt dat hij zich bijna in dit voorstel kan vinden, ware het niet dat dit voorstel van resolutie een algemene stellingname tegen de doodstraf bevat, die wereldwijd moet gelden. Dat is te verregaand. Democratische landen hebben immers het recht om op democratische wijze zelf te beslissen om de doodstraf al dan niet te handhaven. Zo wordt in sommige staten van de Verenigde Staten de doodstraf nog uitgevoerd. Deze resolutie maakt dat onmogelijk.

Johan Deckmyn en Kristof Slagmulder dienen dan ook namens het Vlaams Belang amendement nr. 1 in (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 119/2). Het amendement strekt ertoe het zesde streepje te vervangen door: "kant zich uitdrukkelijk tegen elke wetgeving die de doodstraf voor homoseksualiteit zou opleggen in Oeganda".

Voor sp.a is het vanzelfsprekend dat mensen, ongeacht hun geaardheid in vrijheid kunnen leven, aldus *Annick Lambrecht*. Dat is echter niet het geval in heel wat delen van de wereld. Nochtans zijn mensenrechten universeel, ondeelbaar en onvervreemdbaar. Sp.a is blij dat het Vlaams Parlement de normen en verplichtingen van internationale mensenrechtenverdragen hoog in het vaandel draagt, in dit geval de rechten van de lgbtq+-gemeenschap en het afkeuren van de doodstraf. Het Oegandese volk heeft al erg geleden onder wrede tirannen zoals Idi Amin. Internationaal wordt nog altijd grote bezorgdheid geuit over hoe de Oegandese regering de democratie en de rechtsstaat systematisch ondermijnt: parlementsleden worden gearresteerd; instellingen die de democratische rechten van burgers moeten beschermen, worden verzwakt; stemmen van gewone Oegandezinnen worden genegeerd en zelfs onderdrukt.

Het is niet de eerste keer dat de Oegandese autoriteiten een wet aankondigen om homoseksualiteit strafbaar te stellen. Sp.a deelt volledig de bekommernissen van de indieners over de bestraffing van homoseksualiteit en de zorgwekkende toestand van de lgbtq+-rechten in veel Afrikaanse landen. Er is wereldwijd zelfs een algemene reactionaire achteruitgang.

Sp.a is voor een sterke mensenrechtendiplomatatie van de Vlaamse Regering, zowel bilateraal als internationaal. Lgbtq+-rechten zijn een van de belangrijke pijlers. Vlaanderen moet volgens de sp.a-fractie als progressieve regio een voortrekker zijn. Sp.a steunt dit voorstel, maar roept de andere partijen op om voortaan ook haar voorstellen te steunen die over dergelijk universele belangrijke thema's gaan. Haar partij is ook zeer benieuwd hoe de regering in haar buitenlands beleid hiervan een prioritair thema zal maken, want daarover staat niets in de beleidsnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 122/2).

Stijn Bex spreekt namens Groen zijn steun uit voor dit voorstel van resolutie. Het is niet de eerste keer dat de Oegandese autoriteiten een dergelijke wetgeving aankondigen. Al te vaak wordt er aangezet tot haat, discriminatie en hoolbifob geweld. In Vlaanderen lijkt het in 2019 vanzelfsprekend dat elke seksuele geaardheid gelijk is, maar in al te veel landen is dat nog niet het geval, zoals ook Joris Nachtergaele heeft aangehaald. Het is goed dat het parlement erop reageert. Het is aangetoond dat dergelijke internationale reacties effect hebben. Hij hoopt dat dit voor de Vlaamse en Belgische autoriteiten een aanzet is om ook tegen andere landen waar dergelijke problemen zich voordoen diplomatieke acties te blijven ondernemen.

Tom Ongena verontschuldigt Stephanie D'Hose, die mee het voorstel heeft ingediend, maar niet aanwezig kan zijn. Hij ziet eensgezindheid over het feit dat mensen vervolgen wegens een seksuele geaardheid onaanvaardbaar is. Het is goed dat het Vlaams Parlement geregeld zijn tanden laat zien op dat vlak. Open Vld zal dit voorstel van resolutie volmondig steunen, inclusief de veroordeling van de doodstraf. Het Vlaams Parlement dient zich immers consequent te houden aan zijn

stelling dat doodstraf op geen enkele manier en in geen enkele omstandigheid aanvaardbaar is.

3. Stemming

Amendement nr.1 wordt verworpen met 2 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

Het voorstel van resolutie wordt daarop ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen voor en 2 onthoudingen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Stijn BEX,
verslaggever